

Bílý oceán

Roy Jacobsen

Z norštiny přeložila Jarka Vrbová

Pistorius & Olšanská
Příbram 2016

Tato publikace byla vydána s laskavou finanční pomocí
Ministerstva kultury ČR a nadace NORLA.

This translation has been published with the financial support
of the Czech Ministry of Culture and the NORLA foundation.

Hvitt hav

Copyright © CAPPELEN DAMM AS, 2015

Translation © Jarka Vrbová, 2016

ISBN 978-80-87855-42-3

I

1

První tu byly ryby. Člověk je u oceánu jen sveřepý host. Do haly vešel mistr a zeptal se, která z dělnic umí vykostit tresku, přišla jich nečekaná várka. Ingrid zvedla oči od bečky se sledi a pohlédla k přístavu, kde na střechách zčernalých dřevěných stavení mizely roztančené sněhové vločky, utřela si ruce do zástěry, následovala ho do solírny a postavila se k pracovnímu stolu vedle kádě s vykuchanými rybami. Podívali se na sebe. Pokývl směrem k noži, připomínal malou sekyrku.

Z proplachovací kádě vytáhla aspoň půl metru dlouhou tresku a položila ji na pracovní stůl, prořízla jí krk, odtrhla žábry, odřízla páteř od hlavy a vedla řez břichem až k ocasu, odkrojila páteř u řiti, pak zprava nožem uvolnila žebra, páteř vyškubla, jako by vytrhla zrezivělý zip, a podržela ji v levé ruce; ryba na zakrvácené ploše stolu připomínala bílé křídlo, připravená k opláchnutí a naložení do láku. Pak každou nasolí a obrátí, usuší, znovu vyperou a rovnají na hromadu a nakonec prodají jako slonovinově bílé zlato, jež tohle vyhladovělé pobřeží udržuje při životě už osm set let, od chvíle, kdy se o něm poprvé objevila zmínka.

„Ukaž páteř.“

Ingrid přehodila kostru do pravé ruky, aby zakryla ránu, kterou si mezi palcem a ukazováčkem způsobila na levé. „Jo, čistá.“

Dodal, že tam Ingrid může zůstat tak dlouho, dokud bude co dělat, ale na podzim se nikdy neví...

„A koukej si vzít rukavice.“

Ingrid sledovala, jak krev z její ruky smíšená s rybí krví vytvořila kapku a dopadla na zem ve chvíli, kdy se mistr otočil zády a na čvachtajících gumových podrážkách odešel do kanceláře.

Ingrid zatoužila odjet odtud pryč, zpátky na Barrøy, ale nikdo přece nemůže žít na ostrově sám, a letos na podzim tam není nikdo, ani jediné zvíře, ani člověk, Barrøy je prázdný a opuštěný, celý říjen ho z hlavního ostrova ani nezahlédla, jenže zůstat se jí nechtělo ani tady.

Kuchala ryby deset hodin denně, stačila bez zvláštní námahy dvěma soličům a po týdnu už nemohla v noci na mrazivé půdě u bednáře spát, byla tam ubytovaná s Nelly a se dvěma mladými dívkami z pevniny, které tu teď pracovaly, protože byla válka. Jedna před druhou tajily, že usínají vyčerpané pláčem, čistily sledě, porcovaly je, solily a rovnaly do soudků, zalévaly slaným lákem a mezitím pily náhražkové kafe, znovu solily, spaly a jedly a každý druhý večer se myly ve studené vodě, vlasy jednou za týden také ve studené vodě, zbarvené pod širým hvězdnatým nebem lesklými sledími šupinami do červena, a tresku uměla Ingrid vykosit jako muž.

Uprostřed druhého týdne jeden solič odešel a k Ingrid postavili Nelly, aby pracovala s ní. Další den se rozpoutala bouře a čluny musely nouzově hledat útočiště na ostrovech. Ryby nepřivezly ani den nato, a když se konečně třetího rána prodraly sněhovou vánicí, neměly na palubě ani mřenku.

Přitom na ně čekala spousta lidí, celá osada chtěla přivítat muže, kteří se vracejí domů živí, protentokrát. Pak další bouře, lodě zakotvené u břehu, na palubě nadbytečnou

výstroj nebo zkažený úlovek, ty ryby leda tak prodat na guáno, ale je otázka za kolik, když tak za ceny platné v jiném světě, než je tento; poškozenou loď odstavili a podivné podzimní dobrodružství skončilo.

Ingrid a Nelly přerovnávaly nasolené ryby, vybíraly špatné a dávaly pozor, aby spodní sledi z prvního nálevu přišly do dalšího nálevu nahoru. Pak skončily i se sledi, ty cizí mladé dívky dostaly výpověď a s ní svůj malý plat, setřely si šupiny z tváří, navzájem si umyly ve studené vodě vlasy, usušily je, navzájem se rozčesaly a zkontrolovaly, jestli modrobílé spony sedí, jak mají, a celé rozesmáté v šatech, které na nich nikdo předtím neviděl, nasedly na parník.

Stejný parník přivezl dopis od tety Barbro z nemocnice, byl ale napsaný perem, asi nějakou ošetřovatelkou, která měla písmo jako lékařka, Ingrid se ho povedlo přečíst, ale nechápala jeho dosah. Teta se domů na sever zatím nevrátí, protože zlomenina stehenního krčku jí ještě nesrostla a protože ani nemá žádné lodní spojení... Ale jistě bude zpátky včas před Vánoci, stálo v dopise dokonce dvakrát, Barbro bylo letos devětapadesát a Ingrid pětatřicet. Toho večera usnula Ingrid brzy a nic se jí nezdálo.

Vzbudila se také brzy, zůstala ležet a mžourala do lampy pod břidlicovou střechou, již lomcoval vichr, moře šplouchalo a funělo mezi kůly mola a Nellyiným oddychováním. Nelly spala, jak má člověk spát, zvuk jejího spánku bylo tady to jediné, co bylo, jak má být, jednu noc za druhou, jenže Ingrid už tu nemohla vydržet.

Vstala a umyla se v kbelíku, vytáhla kufr, zabalila si věci a oblékla si čistě vyprané šaty, nic nesnědla ani si neuvařila kávu, vzala páchnoucí pracovní šaty, odnesla je za konzervárnu, kde Němci pálili odpadky, hodila hadry do plechového sudu a dívala se do plamenů, dokud se na hrázi v lehkém sněžení neobjevili lidé.

Vrátila se nahoru a uvařila kávu, nalila ji do hrnku a postavila na židli vedle Nellyiny postele, ta pořád ještě vypadala jako šťastný nebožtík, počkala na paprsky dopadající na přístavní hráz a pověděla jí, že mistr už šel do kanceláře a tmou začíná prosvítat den, vstala, sešla s kufrem do rybárny a oznámila mistrovi, že by chtěla výplatu.

Položil špačka tužky, zatvářil se překvapeně a řekl jí, že ho jednak předběhla, a zároveň že se bez ní nemůže obejít, dneska večer přivezou úlovek, tím si je jistý, Ingrid je tu zároveň potřeba a zároveň je přebytečná. Obvyklý vychytralý trik vůči námezdním silám, Ingrid je ale z ostrova, kde střechu a zdi tvoří nebe, a tak zopakovala, že chce své vydělané peníze *hned teď*, a trpělivě čekala, než mistr otevře a zase zavře všechny zásuvky, vytáhne papíry a zašustí jimi, mnohokrát dvojnásobně povzdechne nad výpočtem hodinové mzdy a stejně pečlivě přepočítá pomačkané bankovky, jako kdyby požádat o mzdu byla osobní urážka; jako by v den výplaty zasloužil politovat pán, nikoli otrok.

Ingrid kráčela po zledovatělé cestě ke krámu a počkala, až Margot otevře, vybrala si zboží, které potřebovala, také kávu a máslo, zaplatila potravinovými lístky a penězi, půjčila si Margotin vozík a odvezla nákup ke člunu, který celý podzim čekal u mola.

Vyházela z něj lopatkou sníh, naložila nakoupené věci a kufr, vrátila se s vozíkem ke krámu a cestou zpátky si všimla dvou německých vojáků, kteří seděli v závětří u solírny a kouřili, určitě tam seděli celou dobu a pozorovali ji.

Sešla po schodech k člunu, odvázala ho a posadila se k veslům. Jeden z vojáků přišel na molo a něco na ni volal, mával rukama a cigaretou, červené oko uprostřed mrazivého chladu. Odložila vesla a tázavě se na něj dívala. Opakoval to, ale neslyšela, chumelenice sílila, loď klouzala od břehu a voják zmizel.

Ingrid veslovala k protáhlému Šedému útesu podél pobřežních balvanů na vzdálenost délky vesel, než jí zmizely, pak už neviděla nic, jen oceán, který šedě a tiše spočíval.

Podle tmy na posledním útesu nabrala kurs, udržovala správný úhel mezi čarou za lodí a sklonem vln a po dobré hodině dojela k Vydří skále. Měla ji na levoboku a přitom ji měla mít napravo. Změnila kurs, pokračovala v jiném úhlu mezi příbojem a vysokou vlnou za zádi a půl hodiny poté, co jí Vydří skála zmizela z dohledu, přistála na Barrøy.

Vyložila nákup na břeh, otevřela vrata lodní boudy, vtáhla člun dovnitř navijákem, který tam otec namontoval, když byla malá, narovнала se a rozhlédla, domy stály na šedivé mase ohnutých zad jejího ostrova, za jasného počasí viditelné na patnáct až dvacet mil, teď jenom černé krabice pod tenkou vrstvou mléka, ani světýlko a ve sněhu žádné stopy.

Naložila si na ramena jho, pověsila na něj nákup a stoupala svahem. Bedničky se změnilly v domov, stavení obklopená stromy, jež připomínaly zmrzlé prsty. Vešla dovnitř, prošla místnost za místností a rozsvítila lampy, zatopila v kuchyni i v pokoji. Nevydrží ani tady. Znovu vyšla ven a sešla k přístavu, zkontrolovala, jestli boudu zavřela a dřevěné kozy schovala do závětrí, jako by to neudělala, už když připlula. Kamenné molo a řada svislých kůlů v zeleném moři, na chvíli se objevila Vydří skála a zase zmizela. Nikde ani loďka. Ani pták. Otočila se a zadívala se ke stavením, jedno mělo dvě žluté oči, pak vyšla nahoru podruhé a teď už byly na sněhu troje stopy.

2

V kuchyni bylo vlaho. Ingrid si svlékla polovinu vnějších vrstev oblečení, namlela kávu a postavila konvici s vodou na kamna, uklidila nákup na police do spíže, přinesla rašelinu a mezitím byla káva hotová. Svlékla si zbytek venkovních šatů, seděla na své židli u okna, pila kávu a vyhlížela ven ke stínům na západě, k Moruškovému a Lesnímu ostrovu, do ospalého koutu oceánu, kam ani dnešní den nic zvláštního nepřinese. Zatím nic nesnědla. Rozhlédla se kolem sebe, kde začít, jestli pod kamny, nebo u stolu, nebo v koutě u spíže?

Vstala, vytáhla bednu s rašelinou a trhala na kusy staré noviny, mačkala je a koule rovnala do tvaru sněhové lucerny. Hromádka nedržela. Postavila ji znovu, byly to noviny z doby, kdy na Barrøy žila pospolitost lidí a zvířat s majákem, s bouřemi a se zarputilostí, s prací, s létem a zimou a s bohatstvím, podepřela papírové koule třískami a kusy rašeliny, měla chuť rozdělat velký oheň, do té doby ještě nikoho nenapadlo dům na ostrově zapálit, na východě ostrova sice byly ruiny, ale ne spáleniště, a náhle nebylo pochyb o tom, že ti, co kdysi opustili Karviku, odešli dobrovolně, nikoli kvůli nějaké katastrofě; prostě se jim tu z nějakého důvodu znelíbilo, podívali se do zrcadla, spakovali se a odjeli, byla to nesnesitelná představa.

Vzala lampu a zamířila do Severního sálu, pak do Jižního, prošla komůrkou tety Barbro na východní straně, svým

dětským pokojem s postýlkou a nočníkem, s nočním stolem a vybledlými kresbami ze školních let, které neviděla od září, kdy sem přijela vybírat brambory; dům se zmenšil, dveře snížily, okna zúžila; lidská vůně tu dřív ulpívala ve vzduchu jako malba na stěnách, teď tu byla cítit jen těžká, mokrá zem, přejela prstem po zamženém okně a posadila se na postel rodičů, kde zemřela matka.

Nech Larse, ať se o Barrøy stará on, řekla jí tehdy, a byla to poslední slova, jež vyslovila. A odjeď, jsi mladá a chytrá, obrať se k oceánu zády, pouč se z mého osudu...

Ingrid řekla ne.

Nejsi dost silná.

Ale jsem, řekla Ingrid umírající matce.

Následující jaro se ostrov Barrøy vyprázdnil. Bratranec Lars se nevrátil z Lofot, napsal, že si tam našel lásku, ať si Ingrid řídí Barrøy podle svého, a zůstal tam se čluny, sítěmi a posádkou i po vypuknutí války a Ingrid s Barbro byly každým východem slunce a každou bouří osamělejší, každým zvířetem, které zabily, a každým pytlek peří, které nasbíraly a neprodaly. Jedna mladá žena a druhá středního věku, obě čekaly na dopisy od Larse, na jeho čitelné a pravidelné písmo, které jednoho dne doplnila zelená čmáranice, podpis Larsova tříletého syna Hanse, a byly to nejdelší tři roky v Ingridině životě. Teď už válka trvala čtyři roky, Hansovi se narodil bratr Martin a dopisy doplňovaly další čmáranice pro tetu a babičku, ty však nikdy neodepsaly, protože jedna byla příliš hrdá a druhá to neuměla.

Ingrid vešla do Severního sálu a rozhodla se, že kvůli okénku v podlaze, které vedlo do kuchyně, odkud stoupalo teplo, bude spát radši tam. Protřepala a načechrala peřiny a rozestlala si postel, ještě sešla dolů, dopila vlažnou kávu a znovu si přečetla dopis od Barbro, zmačkala ho a přidala na hromádku papírů na podlaze.

Ale nepodpálila ji.

Vešla do pokoje přiložit a všimla si, že dveře do dědečkovy komůrky jsou nedovřené. Položila ruku na kliku a chtěla je zavřít, ale to přece už před chvílí udělala, tyhle dveře už zavřela a teď jsou zase otevřené, přitom všude bylo ticho a v domě nebyl průvan.

Z velké vzdálenosti uslyšela ránu, připomínalo to zahřmění někde v břiše světa, zacouvala zpátky do kuchyně a zůstala bez hnutí stát, hodně dlouho, pak znovu přešla ke dveřím do komůrky, prudce je otevřela a v duchu zuřila, že to neudělala hned, teď už třeba ten člověk zase zmizel.

Žádná čichová stopa, ani kroky, ani tiché hlasy, ani kočičí našlapování, jen stále stejný šumot uvnitř i venku. Sundala ze stěny pokoje lampu, vešla a silně udeřila kladivem, nikdo tam nebyl, ani v posteli, ani pod ní, ani v rohové skříni nebo v truhle, kterou otevřela a zase zavřela a sedla si na víko. Všude kolem jen ticho, jež jí svištělo v uších tak, že musela vykřiknout.

Pak nastalo ticho naprosté.

Oblékla se a venku se brodila sněhem, zastavila se a hleděla na domy, na stodolu, na molo a boudu u hráze jakoby v náhlém údivu nad tím, co ji na ostrově drží, což přísně vzato nebylo nic. Sníh se brzy promění v déšť, ostrov zhnědne jako kůže stížená svrabem, a pokud se vítr neotočí, oceán zešedne.

Ingrid se vydala mezi loukami k jihu, vyhýbala se brančákům a lezla přes ohrady, jako když byla malá. Přitom už dávno nebyla dítě. Pokračovala na jižní mys a zastavila se u trosek majáku, který s Barbro na začátku války vyhodily do povětří posledními zbytky otcova dynamitu, válely se tam skleněné střepy křiklavých barev, kusy chaluh jako černé vlasy kolem zrezivělých zkroucených železných sloupků a nádrž na petrolej připomínající shořelou růži. Posadila se na kmen stromu, který kdysi vyplavilo moře a otec ho upevnil a převázal silnými lany, aby si ho zase nevzalo.

Na kmen toho mohutného obra, vyběleného jako stará kost-
ra, o kterém si mysleli, že jednou bude mít velkou cenu, třeba
za něj dostanou celé jmění, ale už tři desetiletí sloužil jen
jako lavička lidem, kteří si na ni nikdy nesedli.

A Ingrid už nebyla dítě.

Seděla bez hnutí, až jí začala být zima, sešla podél zá-
padních útesů, cestou neviděla jedinou stopu ani neslyšela
nic kromě věčného sténání oceánu, prošla kolem nové hráze
se třemi moly, nejméně jedno bylo přebytečné; napadlo ji, že
kdyby ráno nevzbudila Nelly, aby slyšela její hlas a viděla
její úsměv, ještě teď by stála s ohnutým hřbetem nad tres-
kami a myšlenky by jí poletovaly sem a tam.

Ingrid stála v chatě na nové hrázi a svázala si mokré vlasy
do uzlů, jež nechala rozpadat, pohyby opakovala a v duchu
si říkala, jak to, že pořád nemá hlad. Na rukávu vlněného
svetru objevila díru a nevzpomínala si, kde k ní přišla.
V oválné krabici na lavici měla podle velikosti srovnané kla-
cíky s namotanou vlnou. Sáhla po největším klubku, mnula
vlnu v ruce a všimla si otisků Larsových zubů, který, když
byl malý, do všeho kousal. Za nehty měla ještě zaschlou rybí
krev. Svetr si roztrhla o hřebík na zábradlí schodů, když ráno
scházela dolů s kufrem v ruce. Na polici nad ponkem ležely
cívky s vlasci různé síly, nože, brousky, háčky, korkové plo-
váky... a síťovací jehly. Jehly tety Barbro.

Ingrid si přitáhla stoličku, posadila se pod okno, navlékla
do jehly přízi a pustila se do síťování. Za hodinu měla tři
sáhy sítě o patnácti okách. Ruce jí v chladivém vzduchu
změkly a zjemněly. Dostala strašný hlad, vyšla ven do tmy
a vrátila se do domu, s počasím se spletla, nepršelo, ale padal
sníh, suchý a lehký jako popel, a ona se přestala bát.

3

Ingrid se najedla, šla spát, pak se probudila a pořád se nebála. Pomalu se nasnídala, oblékla se, vyšla ven do nesmělého listopadového světla a vytáhla pramici. Vítr se otočil a teď váł od jihozápadu. Veslovala metr vysokými vlnami kolem mysu, na jih průlivem ke skobě s okem, kterou tu kdysi zatloukl Lars, přičemž ani nevystoupil z člunu, ani ho nenabořil – veslovala vlnami k Moruškovému ostrovu, kam bratranec do skály zatloukl podobnou skobu, na které visela kladka. Ingrid protáhla kladkou lanko, také ani nevystoupila z lodi a nepoškodila ji, a veslovala zpátky na Barrøy, odhadovala vzdálenost tak na dvě stě metrů, ale bylo to tři sta metrů, a lanko bylo moc krátké.

Rozplakala se, uvázala na konec sítě skleněnou kouli a pustila ji, veslovala po větru na sever k nové hrázi, kde si vzala další lanko. Oceán se stále vzdouval. Pracně dovešlovala zpět k plováku, nastavila lanko a vrátila se k úvazišti na Barrøy, promočená na kůži, rozpálená, vyčerpaná a vzteky bez sebe, ale teď aspoň má přes průliv nataženou mezi kladkami šňůru, a dokud neuhodí nejhorší mrazy, možná ještě déle, může nastražit jednu nebo dvě sítě, nalovit si ryby a nemuset za každého počasí na moře.

Nechala se unášet na sever, člun uvázala a všimla si, že se moře uklidnilo, zastavilo a zamyslelo se, původně měla přítom dojem, že stoupá, a vůbec neměla strach.

Vešla do domu a usnula na lavici u kamen, probudila se až večer, bylo chladno a syrovo. Vstala a znovu zatopila, nachystala si něco k jídlu a uvažovala, jestli má jít potmě rozmístit sítě, ale rozmyslela si to a otevřela jednu z knížek, které si přivezla s sebou, nic v ní ale nenašla.

Oblékla se, sešla k novému molu a vzala dvě sítě, zamířila na jih k úvazišti u průlivu a natáhla jako tichého pavouka na černých vlnách první, prohlédla druhou a táhla ji za první, dvě spojené sítě, nic neobvyklého, popotáhla je tak na třicet metrů, upevnila je a šla domů.

Spala dlouho a nahá v posteli rodičů, ráno vstala, vytáhla sítě a mohla si uvařit čerstvou tresku, pak šla znovu ven a natáhla ještě jednu síť. Takže byly tři. Mohla pokračovat až ke čtyřem nebo pěti. Od loňska měla nasušené tresky, sklípek plný brambor, naložené malé tresky a půl soudku sledů. Měla zavařeninu, mouku, kávu, sirup, sušený hrách, máslo a cukr. Teď má i čerstvou rybu. Zmačkané noviny už neležely na podlaze, ale spolu s třískami v dřevěné bedně pod kamny. Oblačné nebe se roztrhlo a ve skulině se objevila dvě letadla, pak Ingrid uslyšela od Pevnosti na hlavním ostrově střelbu a okno v oblacích se zase zavřelo.

Druhý den ráno chytla osm velkých tresek a jednu tresku černou. Opět měla k jídlu čerstvé rybí maso a játra, zbytek nasolila, ještě chvíli seděla v teple kuchyně a jen tak se rozhlížela, než ji něco přinutilo vstát a dojít do stodoly za chlívem, kde skladovali pytle s peřím. Na prvním visela cedulka s nápisem Barrøy, 1 kilo, 1939. Otevřela ho a zasunula ruku do letních dnů. Zavřela ho a otevřela další. Stálo na něm 1937. Napadlo ji, že si dojede do osady a opatří si kočku.

Zašla zpátky do domu a na kamna postavila vodu, umyla se, nehty si drhla tak silně, že se roztřepily, umyla si vlasy a rozdělila je do pramenů, nechala je splývat a vnímala, jak jí teplá voda, než skončí ve škopku, stéká po bříše, bocích

a stehnech. Utřela se a oblékla, posadila se ke kuchyňskému stolu a otevřela tu knihu. Pořád v ní nic nenacházela. Ale teď už v noci spala jako Nelly.

Lehla si a myslela na kočku. Brzy se vrátí Barbro. Vzpomínky na Barbro. A na Suzanne.

Suzanne byla pro Ingrid jako dcera. Jenže opustila Barroy, když jí bylo sotva čtrnáct, a i ona odešla dobrovolně.

Ingrid znovu vstala, sešla do pokoje a z komody, kterou kdysi ve chvíli poblouznění koupil otec, vytáhla dopisy psané Suzanniným úpravným rukopisem a odeslané z hlavního města, kde nejprve sloužila u zámožné rodiny a pak pracovala v telefonní centrále úctyhodné velikosti a jména. Ingrid četla pomalu, do taktu slov se pohupovala, příkyvovala, vrtěla hlavou, pak zastrčila dopisy zpátky do zásuvky a vybavila si Suzanne toho dne, kdy odjížděla z ostrova v nejlepších šatech, jež se jim podařilo sehnat, rozrušená, dychtivá a křehká jako sklo. Z ostrova tehdy odjelo nejen stvoření jí nejdražší, ale odvezlo s sebou i všechny našetřené peníze, nevzpomíná na to ráda.

Ingrid sfoukla lampu, vyšla do podkroví, chvíli vzpomínala na Barbro a uvažovala o tom, že vezme od Margot ze zástavy nástěnné hodiny se závažími na dlouhém řetízku, s římskými číslicemi a bohatě zdobenými ručičkami, i ostrovan potřebuje rozeznat hranici mezi dvěma dny, jež přejdou, než se hodiny musí znovu natáhnout, a pak opět spala jako Nelly.

Když už byla Ingrid na Barrøy tak dlouho, že ji úplně opustily myšlenky na hodiny, se do nejbližší sítě chytil tuleň.

Vytáhla ho na břeh a viděla, že je mrtvý. Byl malý, možná mládě. Nechala ho orlům. Tuleň ale poničil část sítě, a tak ji táhla k severu, aby ji vyspravila, když vtom si všimla ještě jednoho tuleně, ležel na sněhu a nepatrně pohyboval ploutvemi. Šla blíž, hleděl na ni jedním černým a druhým bílým okem. Na ostrově už tuleně zažili, ale obvykle byli plaší a zmizeli v moři, jakmile se objevili lidé. Tenhle vypadal malátně a nemocně a byl stejně velký jako ten mrtvý.

Ingrid odložila sítě, nohou vykopla ze země kámen a tuleň ubila. Z Moruškového ostrova se vznesli dva orli a zamířili k ní. Máchla rukou ve vzduchu, zarazili se, zamávali mohutnými křídly, snesli se na skálu a uvelebili se tam, skřehotali a pozorovali ji. Jeden měl téměř bílou hlavu, druhý byl víc do hněda a trochu menší.

Ingrid napadlo, jestli bude umět tuleň vyvrhnout, nikdy to nedělala a otec kdysi říkal, že s tulením masem se musí opatrně, mohou v něm být parazitní hlístice.

Chtěla jít dál, ale jak zvedala sítě, spatřila pod sněhem nějakou hnědou látku, tuhé sukno. Zdvihla roztrhanou halenu, ze které vypadly chomáče dřevité vlny. Pod ní plandaly

šňůrou přivázané kalhoty s jednou nohavicí a další dřevitou vlnou. Nikdy takový úbor neviděla. Zvedla ho na sušák ryb a pověsila, jako se suší prádlo, vešla do chaty na nové hrázi a napsala mezi háčky mokrou síť, vybrala z ní chaluhy a trávu a rozhodla se, že jí síť stačí, a tak tuhle nechá sušit pověšenou, alespoň bude jednodušší ji pak vyspravit.

Uvažovala, jestli má nahodit novou síť, ale usoudila, že by mohla pár dní jíst solené ryby, a lehkým sněžením se vrátila domů. Na sušáku stál muž a díval se na ni, měl jednu nohu. Za ním mávali křídly dva orli a snažili se utrhnout z kalhot šli. Jako by je muž také pozoroval, ale nepoznalo se, kterým směrem se dívá, neměl hlavu.

Ingrid vešla, připravila si jídlo a najedla se, umyla podlahu v kuchyni, v předsíni a v zádveří, vytřela schody až z podkroví, našla vlněnou nit a zašila si díru na svetru, viděla, že si ho neroztrhla o hřebík, ale o nůž na tresky. Zítřka něco upeče, chleba, placky, buď obyčejné, nebo bramborové, zítřka se zkrátka peče a dům se naplní vůní skutečného života – a otupující těžkou prací.

Zašla do stodoly, vzala pytel vlny a pustila se do práce, čistila a česala vlnu. Přinesla si do kuchyně kolovrátek a zbytek dne předla. Rytmus. Ze stěn už zmizely kapky sražené vlhkostí. Už nebylo cítit vlhkou hlínu. Přestala topit v pokojových kamnech. Na hřebíku ve spíži visí kalendář, brzy si přiveze kočku a nástěnné hodiny, které už nepotřebuje. Mezi prsty promaštěnými lanolinem vlákno dobře klouzalo a pokaždé, když vyhlédla z okna, stál tam ten cizinec u sušáku a díval se na ni.

Říkala si, jestli si na ten pohled zvykne, jako na strašáka v poli, anebo jestli má ty hadry strhnout a hodit je do moře, zakopat je, spálit...

Než padla tma, oblékla se, vyšla ven a viděla, že šaty visí v mrazu jako přibité. Dole u příboje, kde předtím leželi tuleni, dvě tmavé skvrny na sněhu. Žádní orli v dohledu. Ale slyšela je, s nimi i jiného ptáka, pulsující mraky kosmického šumu ji doprovázely až k novému molu, a tam zjistila, že sítě jsou suché a může je vyspravit. Zvuky ptáků ji provázely i cestou k domu, ale to už byla noc a muž na sušáku nebyl vidět.

5

Žít na ostrově znamená hledat. Ingrid hledala od chvíle, kdy se narodila. Maliny a ostružiny, vejce, peří, ryby, mušle, kameny k zatížení sítí, břídlíci, ovce, kvítí, prkénka z bedniček, větvičky..., oči ostrovana hledají nezávisle na tom, co drží ruce a na co myslí hlava, vrhají těkavé pohledy na okolní ostrovy a na moře a neomylně zachytí každou sebe-menší změnu, registrují i ten nejbezvýznamnější detail, vidí jaro, ještě než přijde, a sníh ještě dřív, než namaluje bílé linky do příkopů a úžlabin, spatří zvířata, ještě než zemřou, a děti, než upadnou, vidí neviditelné ryby v moři i pod záplavou bílých ptačích křídel, zrak je ostrovanovo bijící srdce.

Když však toho rána vyšla Ingrid ven a z počasí usoudila, že ani dnes se na stanici nedostane, zmocnil se jí neodbytný pocit, že by měla hledat něco, co najít nemůže, i kdyby se snažila sebevíc, připomínalo jí to něco jako udělat chybu dřív, než se jí dopustí, po obloze pluly rozervané koberce ob-laků, propouštěly šikmé závoje sněhu na neklidné moře, a nikde ani jediná stopa života.

Vydala se podél jižního pobřeží k východu, neviděla tuleně ani oblečení a zaplavil ji stoupající neklid, který ji nutil mluvit k sobě nahlas, dřív nebo později musí slyšet lidský hlas, i kdyby to byl jen ten její, to ví každý ostrovan, a tak nahlas řekla, že si musí konečně obstarat tu kočku, a cukla sebou, když zaslechla neznámý zvuk, větu zopakovala a připadala

jí prostá a útěšná, když tu ji znovu zachvátil neklid, pocit, že na vlastním ostrově zabloudila, nebo že se nachází na jiném ostrově, anebo něco ještě horšího: pocit, že na ostrově, kde se nachází, není sama.

Včera si všimla, jak rychle orel popadl tuleňata, viděla krev na zemi posypanou novým sněhem a včerejší zážitek se jí vybavil jako bledá vzpomínka. Přidala do kroku, šlápla do hromady chaluh a objevila další kusy šatů, roztrhané, hnědé a mokré s chuchvalci dřevité vlny jako z vycpané panenky, ale onošené jinak než ty předchozí, jako by patřily jinému člověku s jinými zvyky a s jiným životem. Položila je na sníh, tři soupravy oblečení plus jeden pletený svetr a krátký kabát. Pokusila se je složit k sobě, jak by mohly patřit, a vyšel jí jeden člověk vysoké postavy a dva trochu menší, jeden kus šatů přebýval, jako půlka člověka, a všechno to byli muži.

Nacpala je do síťové tašky, kterou nosila vždycky s sebou, a chtěla je na severním konci ostrova spálit. Byly těžké a mokré a do zmrzlé země by se nedaly zakopat, a tak je musela pověsit vedle těch, co už visely na sušáku, a rozhodla se, že ještě jednou obejde celý ostrov. V zálivu, kde předtím našla první hnědé hadry, si zase všimla orlů, bělokrkého obra a menšího hnědého, seděli na skále v moři, mávali křídly, cvakali zobákem a zatínali drápy, jako by se prali o kořist.

Na tom místě přitom žádná skála nikdy nevyčnívala, všude kolem byla splavná hloubka, aspoň sto stop, a ta skála se ve vlnách narážejících na břeh pohybovala.

Ingrid seběhla na mys, chtěla se obrátit a přinést si dalekohled, ale uklouzla na kameni a zpozorovala ještě jednu skálu, kde také nikdy žádná nebývala, i ta se pohybovala, mizela a vynořovala se jako naplavený kmen nebo hřbet velryby. Nad ní visela skřehotající hejna rozrušených ptáků, kteří se k sobě přibližovali a zase oddalovali, vrhali se

k hladině, sekali zobákem, prali se ve změti peří a zvuků a pak zase mizeli v husté sněhové chumelenici.

Ingrid si zakryla dlaní oči a hlasitě vykřikla. Ale zvedl se jí žaludek a srdce se rozbušilo, musela klesnout na všechny čtyři, nemohla popadnout dech, protože pochopila, co vidí.

Otřela si mokrým sněhem tváře a běžela domů, cestou našla další šatstvo, dvě celé kombinézy a jedny kalhoty, šedou, roztrhanou pláštěnku, vlekla to všechno s sebou přes louky a také pověsila na sušák, nějak se dostala domů a zapálila všechny lampy, i tu v pokoji.

Přiložila do obou kamen a stála v kabátě, ze kterého kapalo, hleděla oknem na tu bezhlavou armádu rozvěšenou na sušáku, v neslyšném větru si tam plápolali, jeden s jednou nohou, jeden s jednou paží, pak torzo, dva vesele vlající kabáty, jeden bez ruky... Pověsila tam ty hadry, aby uschly, pak je může spálit, když vtom ji napadlo, že o ty kusy oblečení tak pečuje zřejmě proto, že jde o lidský majetek, ať jsou rozedrané a bezcenné, jak chtějí. A co ty chomáče dřevité vlny?

Ingrid sešla ke švédské hrázi a našla dalekohled, pevný, těžký tubus z něčeho, co vypadalo jako tavená černá kůže s mosaznými kroužky a vroubkovaným prstencem, matně si pamatovala, že ho otec nikdy nepoužíval, protože ničí zrak, a ona ho ani teď vlastně nepotřebuje, přece ví, co viděla.

Odložila ho tedy, jako by si popálila prsty, mnula v nich dvě suché sítě, aby se zchladila, pak je za sebou táhla sněhem, do ouška první sítě upevnila závaží a pak nechala korkem nadnášený okraj sítě klouzat po vlnách, postupně navěsila další oblé břidlicové destičky a dávala pozor, aby je nerozbila o skálu, navázala druhou síť a zatáhla, teď má dvě spojené sítě obvyklých asi třicet metrů od břehu, když vtom jí pohled sklouzl ze sítě směrem k Moruškovému ostrovu a spatřila první mrtvolu.

Sít jí vypadla z rukou, vrhla se do moře a zachytila ji, brodila se zpátky na břeh a pevně se postavila, opřela si dlaně o kolena a narovнала se, zadívala se přes průliv a pořád viděla, co viděla, viděla to už včera, a přitom pak spala jako Nelly.

Oklepala si o sebe palčáky a uviděla muže, jak leží polovinou těla na hladkém balvanu a nohy má ve vodě, jako by ho někdo uvázal ke skobě.

Moře opadlo a on brzy bude ležet na souši, dokud ho další příliv neodtrhne a nepožene dál, a všude se bude rozléhat vřískot ječících harpyjí, které se snesou a budou trhat to hnědé stvoření na kusy.

Ingrid se vydala na sever k boudě na čluny a napadlo ji, že byla dvakrát ve stodole, jednou, aby se podívala na peří, a jednou pro vlnu. Tam také spatřila něco a nevěděla, co to znamená, vyšla přece z domu mnohokrát, ale vlastně ani jednou nebyla na rybízové zahrádce vzadu za domem, kam nikdy v zimě nechodili, koho by napadlo obcházet vlastní dům...?

Proběhla kolem sušáku na ryby a přes rašeliniště, zaváhala, než vstoupila do zádveří, na prahu domu se zarazila, pak běhala z jedné místnosti do druhé, krev jí tepala ve spáncích, zastavila se a zase vyběhla ven, oběhla dům a všimla si sotva viditelných stop pod novým popraškem sněhu, jako by někdo táhl zahradou a pak nahoru k můstku do stodoly nějaký pytel.

Došla ke stodole a zjistila, že vrata jsou zavřená na petlici zevnitř, oběhla stavení, vešla do chléva a vzpomněla si, že tam zahlédla na schodech mokré skvrny, ale usoudila, že jim protéká střecha, teď vylezla na půdu a ve sporém světle spatřila dvě nohy trčící ze staré ovčí kožešiny. Odhodila ji a viděla holohlavého muže středních let s modročerným strništěm vousů ve vyhublém, sinale bílém obličejí, byl mrtvý.

Někdo mu ale zatlačil oči a složil mu ruce na prsou, takže to vypadalo, jako by se modlil.

Přišla blíž a pod dvěma pytli s peřím a pod starou koňskou dekou našla ještě jednoho muže. Zvedla deku a viděla, že má na sobě stejné hnědé hadry, vycpané dřevitou vlnou, vyčuhovala z rukávů a četných děr a zpod celé uniformy s distinkcemi a výložkami, byla to německá uniforma a i on měl propadlé tváře, byl vyzáblý, hlavu vyholenou, ale neměl vousy, na to byl příliš mladý, a žil.

6

Ingrid si klekla a šťouchla do něj. Nereagoval. Dírou v pravé nohavici kalhot svítila na stehnu hluboká rána, její okraje naběhly jako odulé modré rty. Přitiskla na ně prsty, uviděla živou krev a uslyšela nepatrné zasténání. Jedna ruka vy-
padala, jako by ohořela, ale většina prstů zůstala, na druhé
chyběly nehty a byla úplně černá.

Ingrid vyždímala z látky pár kapek vody a ochutnala je, nebyly slané, někde na ostrově tedy musí být cizí čluň, zřej-
mě na jediném místě, kde nehledala, u ruin v Karvice, bála
se tam chodit, odjakživa se tam bála.

Vytáhla nehybného do sedu, dřepala si a sepjala ruce
kolem jeho hrudi, zjistila, že je překvapivě lehký, a dotáhla
ho k vratům stodoly, vzala z nich železnou závoru a přes
louku ho na ní vtáhla až do kuchyně, vysoukala ho na lavici
a přikryla dekou.

Nabrala do naběračky vodu, nadzdvihla ho, navlhčila mu
rozpraskané rty. Pohnul se a zasténał. Zasuňula mu pod
hlavu polštář a přinesla trychtýř, vložila mu ho do otevře-
ných úst, vyzvracel se, zvedl naběhlá oční víčka a ruce v ob-
ranném gestu.

Podržela před jeho šíleným zrakem naběračku.

Pokývl, vypil několik kapek, rozkašlal se a zvedl zmrza-
čené ruce, jako by si je chtěl prohlížet, ukazovat je, jí nebo
Bohu, a z černých očních důlků mu stékaly slzy po tvářích

v černých potůčcích, které marně hledaly v hladkém mladém obličejí řečiště, a vypadal, jako by nikdy nebyl člověk, jako by ani nikdy člověk být nemohl.

Uchopila ruku, na níž chyběly nehty, a držela ji, měl pohled upřený do místnosti, vnímala prosebné chvění, jako by se připravoval na to, že umře. Zmocnila se jí panika a zacloumala tím bezduchým tělem, zavolala ne, ne, natáhla se po naběrače a vnutila mu ještě vodu, vyvolala tím další zvracení, které ho vrátilo v čase a proměnilo ho ve skučící malé dítě, ale pach, který se šířil teplou kuchyní, byl čím dál nesnesitelnější.

Vstala a zašla do spíže, zastavila se u polic s konzervami a zavařeninami, vzala sklenici rybízového želé a lžící vybrala obsah do hrnku, smíchala s teplou vodou, otevřela mu ústa a opatrně do nich lila řídkou červenou tekutinu. Rozkašlal se, plival a musel polykat, aby se nezadusil, dostal do sebe několik větších loků, znovu je vyzvrátil, pak spolkl několik menších, počítala je, ty v sobě udržel a pak omdlel.

Ingrid postavila hrnek na stůl a osušila si tvář do svetru, uslyšela dvě škytnutí, škytla ona a nahlas řekla do stěny, to snad není pravda, pak se znovu ujistila, jestli dýchá, přikryla ho ještě jednou dekou, vyšla ven do chumelenice a zírala do tmy.

A pochopila, že není jiné cesty.

Vydala se k přístavišti, veslovala kolem severního mysu, kde se jí opřel vítr do tváře, držela se pod skalní stěnou, projela rozčeřenými vlnami k sítím a vítr k ní poslal křik ptáčích hejn nad Moruškovým ostrovem.

S vypětím sil projela průlivem a vyskočila na břeh, člun nechala ležet, drhl o oblázky. Omotala si úvazové lano kolem zápěstí, popadla jedno veslo a rozháněla se jím kolem sebe proti křičícímu hejnu. Objevila se mrtvola s modročerným rozšklebeným obličejem a břichem jako rozpůlená vykuchaná treska rozparaným až k páteři, ruce ohryzané na kost a nohy

jako kusy spáleného dřeva. Hodila veslo zpátky do člunu, vyprostila tělo a táhla ho chaluhami k vodě, ale na palubu ho nedostala. Ovázala mu lano kolem jednoho stehna, naskočila do člunu a táhla ho za sebou pod mračny ptáků a jejich stále divočejšími nálety za záď člunu, ale teď měla vítr v zádech a průliv rychle převeslovala, v závětří nového mola přivázala člun za příď, vyšla na hráz, upevnila muže na hák jeřábu a rumpálem ho vytáhla z vody, takže visel jako na šibenici.

Vedle ní na nábreží seděl jako ochočený orel s bílou hlavou, vykopl nohu jeho směrem, uhnul, kopl znovu, houkla, pustila kliku rumpálu, opět ji chytla a zajistila, popadla bidlo a divoce do ptáka mlátila, až se líně odsunul stranou. Doběhla zpátky k jeřábu a vytáhla mrtvého pár posledních metrů až na kamennou hráz, otevřela dveře chaty, strčila tělo dovnitř a zjistila, že jedna nohavice je prázdná.

Zavřela dveře, zaječela na ptačí hejno, které se s krákáním a skřehotáním rozesadilo na hráz, na jeřáb a na střechu, sešla dolů ke člunu a doveslovala zpátky ke staré boudě, vytáhla větší člun a uvědomila si, že pláče a že už neplakala hodně dlouho.

Utréla si oči do promočeného svetr, vyšla po stráni až do kuchyně zamořené pachem spáleného masa a všimla si, že šálek s rybízovým rosolem je prázdný.

Strhla ze sebe svetr, uvázala si přes ústa a nos šátek, stáhla z něj deky a začala ho svlékat.

Pod uniformou další hnědé cáry, chomáče dřevité vlny a neurčitá šedá masa, připomínala rozmočený papír. Loupala mu ze zad v cárech vrstvu po vrstvě, spálenou kůži, kusy látky, popela, plíseň, a házela to do kamen, málem udusila plameny. Přiložila suché dřevo, aby se oheň rozhořel, teplota stoupala, zatímco on křičel hlasem, který nebyl lidský.

Teď musela zvracet Ingrid, pak pokračovala.

Když před ní ležel nahý, černý, růžový, žlutý a modrozelený jako zuhelnatělá mapa světa, nalila do lavoru vlažnou vodu

a začala mu omývat nezraněné části těla, drhla je nemilosrdně, nařikal a mlátil kolem sebe. Musela si na něj sednout a sloupnout zbývající pláty toho, o čem nevěděla, co je, možná kusy spodků nebo ohořelá kůže. Znovu omdlel a ležel na lavici jako mrtvý, ale dýchal a ona pokračovala.

Nakonec nacpala zbytek hadrů do kamen, vystoupala do Jižního sálu, vzala odtud peřinu a nový hadrový kobereček jako prostěradlo, zasunula ho pod něj, přikryla ho peřinou, otevřela okna i všechny dveře a postavila na kamna všechny kastroly, které našla, naplnila je vodou a topila nejvíc, jak kdy topila, víc, než když se peče, a přitom pořád dokola ujišťovala sama sebe, že usnul, že není mrtvý, je to spánek, nikoli smrt.

Strhala ze sebe šaty a také je spálila, horečně se umyla, oblékla se do suchého prádla, ale zápach nezeslábl.

Odkryla peřinu a opět ho omyla, mnula tenkou kůží, na několika místech byla hladká a bílá jako tresčí žaludek, našla pudr a mast na spáleniny, jehlu a nit, jehlu podržela nad plamenem svíčky a začala mu zašívát otevřenou ránu na stehně. Pružné tělo se prohýbalo do oblouku, zkusila nahmátnout puls, byl pravidelný. Přestal sténat, až odložila jehlu a ránu ovázala.

Zavřela okna, šla do pokoje a podívala se na sebe do zrcadla nad komodou, olízla si ztuhlé znečitlivělé rty, pak se vrátila, posadila se a střídavě se dívala na něj a na své ruce, naběhlé z vody a mrazu, ale netřáslly se jí, a když znovu otevřela oči, ležela v embryonální poloze na podlaze vedle kamen, ta mezi tím vychladla, v kuchyni byla tma a venku ticho.

Překulila se na záda, ležela a poslouchala nádechy a výdechy na lavici vedle sebe, dýchal klidně a pravidelně, a za slepými okny byla černá noc.

Vstala jako cizí člověk, sundala z něj peřinu a dívala se na něj, znovu ho přikryla, zatopila, oblékla se a šla se podívat po člunu, na kterém museli přijet, a našla ho přesně tam, kde

věděla, že ho najde, na nízkém skalním výstupku v Karvice, oválné, špinavě bílé plavidlo z prken a plechových válců, spíš vor než člun, zřejmě viditelný dalekohledem z hlavního ostrova, určitě ve dne a za jasného počasí. Teď byla sice tma, ale nebe plné hvězd, nemůže ho tedy spálit, nedokázala ho ani zatáhnout za skálu a schovat.

Sedla si.

Moře bylo klidné. Nikde ani pták. Vstala, našla uzávěry nádrží a podařilo se jí je odšroubovat, odtáhla vor na moře a naplnila ho kameny. Kopnutím ho odstrčila od břehu, plavidlo se zalilo vodou, kleslo jako bílý stín a na hladině se odrážely jen mihotavé hvězdy, zapomněla si vzít rukavice a teď nemohla pohnout prsty.

Doma se znovu svlékla donaha a prohlížela si každou skvrnku na těle, jako by hledala blechy, vydrhla se, až jí kůže zrudla a páčila, bylo jí zároveň zima a horko, vešla do pokoje a zadívala se do zrcadla, obličej měla suchý a tělo mokré.

Osušila se a postavila na kamna hrnec, v něm brambory a rybu, dlouho je vařila, až je mohla rozmačkat na kaši, kterou smíchala s rybími játry, a posadila se k němu, že ho nakrmí.

Spal.

Přikryla mu ránu dlaní.

Otevřel zarudlá víčka a díval se na ni zorničkami jako skleněnými medúzami ve zčernalém moři. Ukázala mu lžici, pokývl a otevřel ústa, dostal kaši a vsrkl ji, podařilo se mu ji spolknout. Dala mu další lžici, pak ještě jednu s teplým rybízovým želé, rozkašlal se a napil se, dostal ještě a s plnými ústy omdlel, otřela ho a položila mu ruku na čelo, pak na krk, kvůli horečce, a aby nahmátla puls, a nechala ji na krku ležet, takže to vypadalo jako pohlazení, pak přitáhla ruku k sobě, dívala se na ni a dvakrát ho pohládila po tváři, protože nemohla jinak. Zbytek jídla snědla, odešla nahoru a oblečená si lehla.

7

Ingrid měla pocit vody. Tekla jí do uší a naplnila je myšlenkami – slovy. Cítila váhu peří a teplo vlastního těla, ruce jí už nebolely, ani nebyly zarudlé, v krku jí vyschlo, přitom nic neříkala, to cizí slovo přicházelo okénkem v podlaze.

Posadila se, na nohy si natáhla silné ponožky s přišíitou podešví a sešla dolů, ale ne do kuchyně, natáhla si ještě halenu a vyšla ven pro topivo. Nebe bylo šedé, lehce a tiše sněžilo, na moři žádný člun, jen zvuky ptáků a volání, které přicházelo zevnitř.

Vstoupila do kuchyně a ucítila zápach, musela ho tedy zase umýt, dala si na čas, když zatápěla, díval se na ni závojem horečky a opakoval to cizí neznámé slovo hlasem na tak mladého muže pozoruhodně hlubokým, ale rozhodně to byl hlas lidský.

Když se konečně odvážila podívat přímo na něj, natáhl ruku, na které chyběly jen nehty, a druhou schoval. Sedla si vedle něj a zůstala tak, držela mu ji, dokud opět nezavřel oči. Vzápětí ho umyla tak, jak se má umývat člověk, chvíli to trvalo, plakala, pak se najedla, čekala, venku ticho, sněžilo čím dál hustěji a on spal klidně.

Když už se to nedalo odkládat, ovázala si tvář třemi šátky, vyšla ven a zamířila na jih ostrova s loveckým nožem a jednou z otcových starých plachet, sledovala hlasy ptáků a prvního našla u ruského kmene, nezbylo z něj víc než z toho, kterého

našla u Moruškového ostrova. Zahnala ptáky, uřízla kus plachty a položila ji na něj, rohy zatížila kameny a napadlo ji, co by asi dělala, kdyby našla ženu.

Dalšího našla na mysu, kde včera stála a pozorovala podivnou pohybuující se skálu. I přes něj natáhla plachtu. Třetí ležel na jih od místa, kde uvazovala sítě. Přikryla ho plachtou a kameny a šla podél spojených sítí, na moře se ani nepodívala a čtvrtého našla před švédskou hrází. Od školních let, kdy četla o misiích, snila o tom, že bude zachraňovat lidi, a teď zachraňovala mrtvé, lidské schránky, jež červi a ptáci zbavili obsahu. Říkala si, proč sem připluli, napadlo ji, že tu musela ztroskotat nějaká loď, stala se nějaká katastrofa, zřejmě toho dne, kdy stála v dědečkově komůrce a dolehl k ní ten zvuk, jaký v životě neslyšela, a vzbudil v ní strach, protože přece jen v hloubi duše tušila, co znamená.

Šla k lodní boudě, spustila na vodu pramici, do síťové tašky posbírala pozůstatky těl a vlekla je k molu, vyzvedla je vířícím hejnem ptáků, dotáhla je do nové chaty na hrází, přikryla je starými konopnými sítěmi a napadlo ji, co by se stalo, kdyby nastalo dlouhé mírné období, a co by dělala, kdyby našla ženu?

Vrátila se do domu, ale nešla do kuchyně, bála se, že se zblázní, našla otcovu starou loveckou pušku Krag, vzala si kobereček z dědečkovy postele, vyšla ven a lehla si na sních s výhledem na břidlicovou střechu nové přístavní chaty, která se černala ptáky. Pálila do nich jednu ránu za druhou, nabíjela a mířila na bělohlavého obra, který seděl na hřebeni. Jedno černé křídlo vylétlo do vzduchu a zmizelo, hejno racků, vran a havranů se zvedlo směrem k nebi, rychle se ale otočilo a klesalo k zemi. Ingrid nabíjela a střílela. I jednomu z menších orlů ustřelila křídlo, dva havrani, jeden žlutonohý racek, pak ji napadlo, že vítr jde od západu a výstřely budou slyšet na stanici, teď rozstřelila i dvě cenné břidlicové tašky, ale

pokračovala, dokud jí nedošla munice, vstala a z koberečku setřepala snih.

Když vešla do kuchyně, stál vzpřímeně uprostřed místnosti, nahý, na tenkých nejistých nohou, opíral se o roh stolu rukou, na níž neměl nehty, druhou jako znamení hanby držel za zády – a zděšeně na ni třeštil oči.

Ukázala mu zbraň, loveckou pušku, postavila ji do rohu, uvědomila si, že má pořád přes obličej šátky, strhla je a řekla mu, aby se posadil a ukázal jí popálenou ruku.

Vypadalo to, že nerozumí.

Stáhla ho opatrně na lavici a vzala jeho ruku do svých, ruka to ani nebyla, jen černý pahýl s pěti prsty bez nehtů. Smetla z koberečku zuhelnatělé kousky a hodila je do kamen, našla mast a obvaz, namazala ho a ovázala, tiše plakal a visel pohledem na okně.

Řekla, že jestli se nemýlí, zvedne se východní vítr, takže bude moct na moře a zjistit, co se dělo, přivést pomoc... Opakoval to cizí slovo jako ozvěnu z rána, teď se jí zdálo, že zní jako máma.

Zachytila jeho pohled, ukázala na sebe a řekla Ingrid, jmenuju se Ingrid. Pokývl a sklouzl pohledem na ovázanou ruku. Počkala, než zase zvedne pohled, ukázala na něj a zeptala se, jak se jmenuje on. Namířil bílým pahýlem k hrudi a řekl Alexandr. Ingrid pokývla a opakovala Alexandr, usmála se a opakovala Ingrid. Ingrid a Alexandr. Jako by potvrdzovala něco nepopíratelného, vstala, smíchala rybízový rosol s teplou vodou, hrnek postavila před něj a sledovala, jak s ním balancuje mezi dvěma pahýly rukou, pije a utírá si ústa obvazem a s velkou vážností ještě jednou vysloví jméno Ingrid. A pak to slovo, o kterém si myslela, že znamená máma.

Alexandře, řekla Ingrid.

Obě ruce se mu vyléčí, řekla mu, rozhodně je bude moct používat, aspoň na něco.

Nechápavě se díval někam doprostřed místnosti.

Opakovala to. Pokývl, zastrčil ruce pod peřinu a díval se sklem okna, které připomínalo tenkou vrstvu ledu. Uvařila opět rybu s brambory, a když jí dal znamení, že neudrží lžici, nakrmila ho. Sama se také najedla, vytáhla kávový mlýnek, podržela si ho mezi koleny a poprvé na jeho tváři zahlédla sotva znatelný úsměv, vůně mleté kávy v kuchyni, zvuk mlýnku. Ingrid nikdy neviděla bělejší zuby, vzpomněla si na uniformu, z níž zbyly cáry, a kladla mu další otázky, jimž nerozuměl.

Naléhala dál, aby z něj dostala alespoň něco, pár slov zamumlal, ale nepřipomínala němčinu. Zeptala se ho, odkud je a kolik je mu let, odpověděl jí dalšími slovy, i ta opakoval, takže usoudila, že musí znamenat jedině: Nerozumím.

To, že měl na sobě německou uniformu, mohlo mít několik příčin. Jako například?

Ingrid vstala, zalila kávu v konvici a čekala, až hnědý prášek vystoupá jako bublinky plynu, vytvoří černý močál a prasknou, vzala konvici, dvakrát jí tvrdě uhodila o plotnu a nalila do dvou šálků, ale žádný před něj nepostavila. Svůj hrnek vedla k ústům, napila se a nespouštěla z něj zrak, teprve pak se zeptala, jestli chce také, a uslyšela odpověď:

„Da, spasiba.“

Sáhla po hrnku a zeptala se ještě jednou, jestli chce, vypadal podrážděně i vyčerpaně zároveň a pořád dokola opakoval ta dvě slova a přidal ještě jednu větu, která také nezněla německy.

Podala mu hrnek.

Zvedl bílé pahýly na stůl a hrnek převrhl. Požádala ho o prominutí, utřela louži a hrnek znovu naplnila, posadila se za něj tak, aby se o ni mohl opřít, a vedla mu hrnek ke rtům. Otočil hlavu a udiveně se na ni podíval, vysrkl několik kapek a Ingrid cítila váhu muže a ani nejmenší stopu toho hrozivého zápachu. Tak seděli a přerývané dýchali, jako by ještě nebyla ženou, ale poprvé se nechala naplnit všezaplavující jistotou, že existuje i jiný ostrov.

8

Zvedl se východní vítr a vyjasnilo se. Ingrid ale neodjela na stanici. Chodila po ostrově s loveckým nožem a s otcovou starou plachtou, sledovala nálety ptáků a našla několik dalších bezejmenných torz, znetvořených a slizem porostlých ranečků, jež byly kdysi živé a citlivé, v očních důlcích velikosti sevřených pěstí kobaltově modrý hlen, kusy kvasnicově hnědého těsta nacucané vodou, klouby zelené mořem a solí, shnilým masem, řasami a šlemem.

Přikryla je a do rohů položila kameny, vydala se až na severní konec ostrova pro pramici, a co našla, odvezla k nové hrázi bez jediné úvahy o tom, zda osvobozuje ostrov od živočišných zbytků z oceánu, anebo si tak počíná proto, že každá smrt vyžaduje něco, čemu je třeba vyhovět.

Měla s sebou brokovnici a pravidelně nořila vesla do vody. Vypálila, a hejno jako by explodovalo a rozlétlo se k nebi v útvaru připomínajícím houbu a vzápětí znovu slétlo dolů a zahalilo ji i člun a táhlo je v neproniknutelné mase zvuků a křídel – teď vítr určitě donesl výstřely daleko na moře.

Vrátila se domů a svlékla se, šaty spálila a dlouho se beze studu myla před jeho černým pohledem jako už včera, anebo to bylo předevírem, jako by ji něco zasáhlo a už věděla, že se toho nikdy nenabaží, dávalo jí to sílu a nikdy se necítila silnější.

Vzala si čisté prádlo a připravila jídlo, jedli, ona na židli, zakloněná a opřená o jeho tělo na lavici. Uvařila kávu a pili ji v tichosti, než musela vstát, jít na půdu a najít pro něj oblečení, otcovy staré šaty. Vyzkoušela mu je, vypadal jako nováček na moři, mladý rybář, lodník, a trochu i jako sedlák a osadník na Barrøy.

Tiše se zasmáli, ukázal na sebe a řekl Alexandr, pak na ni a řekl Ingrid, nemohl se těch jmen nasytit a ona také ne. Pak ho znovu svlékla a ostříhala mu nehty na nohou, ty zůstaly na mramorově bílých nohou nepoškozené, umyla ho, při tom mluvili každý svou řečí a rozuměli si každé slovo.

Než padla tma, ještě jednou obešla s puškou místa s kusy plachty a ještě něco našla, vrátila se domů, svlékla se a spálila další sadu šatů, zůstala stát před ním nahá a mnula si každou skvrnku na těle. Umyla si vlasy a znovu celé tělo v několika vodách, vlasy si rozčesala a zapletla, neřekl ani slovo a nespouštěl z ní oči; když se najedli, řekla mu, že by měl vstát a zkusit, jestli může chodit, aspoň několik kroků?

Nejistě se postavil a potácivě došel k oknu, pak ke spízi, otočil se, dělal přitom grimasy plné tlumeného smíchu a díval se na své nahé nohy. Došel ke dveřím do předsíně a zpátky k oknu a zadíval se na svůj odraz v něm, náhle ucouvl, obrátil se a nešťastně se na ni díval, dokud nevstala. Vzala ho za ovázanou ruku, vedla ho do předsíně a nahoru po schodech do Severního sálu a tam s ním spala po celý zbytek života.

9

V kamrlíku, jehož dveře splývaly s obložením Jižního sálu, vytvořila Ingrid úkryt, připomínal ptačí hnízdo. A jelikož nemocný už mohl chodit vzpřímeně, vzala ho za tmy ven, čekala na něj venku u záchodu a slyšela ho otevřenými dveřmi, jak mluví. Šli se projít na jih po loukách a mlčeli, slyšela ho, jak pláče. Ukázala k nebi a na polární záři, na tryskající duhové kaskády v tuto roční dobu neobvyklé, vyslovila nahlas jména černých hor na pevnině, učila ho slova voda, vítr, sníh a tráva, která tam nebyla, chaluha, člun, ryba, kočka...

Jednou večer ho vzala do stodoly, z mrtvoly sundala koňskou deku, už předtím na něj položila německou uniformu, a zeptala se ho, kdo to je.

Na skrčenou mumii se ani pořádně nepodíval a zamumlal dvakrát za sebou Alexandr. Překvapeně se na něj podívala.

Řekl Saša.

Držela uniformu a zeptala se, jestli byli přátelé a jmenovali se stejně. Horlivě přikývl a otrásl se, jako by chtěl naznačit chlad, a ji napadlo, že určitě uniformu ukradl, aby se trochu ohřál, zároveň si uvědomila, že i chomáče dřevité vlny znamenají větší teplo a že všechno napovídá tomu, že byl zajatec. Zeptala se ho, jestli je Rus, a on řekl *da*, ale až poté, co otázku třikrát opakovala. Zeptala se ho, jestli je voják, odpověděl (s pohledem na ni upřeným), že ano i ne, nikdy si nepřipadala krásnější a přestala se vyptávat.

Dovedla ho na přední lavičku pramice, kde seděl jako vyděšená suchozemská krysa, veslovala průlivem mezi Barrøy a Moruškovým ostrovem a na obou stranách sítě uvolnila zátěž. Táhli sítě za člunem stříbřitě lesklými vlnami a vytáhli je na hráz, aniž se podívali, co v nich uvízlo. Teď nebyl v dohledu ani jediný pták. Snažila se ho utěšovat.

Došli domů, svlékli se, umyli se navzájem a lehli si do Severního sálu jako muž a žena. Ingrid si ani nevzpomněla na dětství, na rodiče, na Barbro, na Suzanne a Larse, na nic z toho, co tak postrádala, co třeba sama narušila nebo zničila, připomínalo to pocit, že nepostrádá vůbec nic.

Šeptala si směrem ke stropu, že zítra pojedje na stanici a koupí maso, obstará kočku a zjistí, co se stalo.

Cítila na jeho paži, že přikývl.

Zeptala se ho, jestli rozumí, a došla k rozhodnutí, že ano.

Řekla kočka a zamňoukala. Vyslovil *kóška* a jeho úsměv pocítila i na špičkách prstů. Nařídila mu, aby se zdržoval v kamrlíku, který mu zřídila, a aby nevycházal, ať uslyší cokoli, výstřel nebo křik, musí tam ležet jako mrtvola, dokud mu ona neotevře, může to trvat několik hodin, nejvýš půl dne. Řekl *spasiba* a „kočka“ a „úkryt“, „voda“ a „ticho“.

Když konečně Ingrid napnula plachtu a klouzavě se rozjela chumelenicí, cítila se připravena a plna naděje, že Barrøy osvobodí od pozůstatků těl a zbaví ho podezření, že se tam někdo ukrývá, naděje, již mohli naplnit jen okupanti; ji mohl zachránit jen nepřítel.

Uvázala člun na hrázi, vyšla mezi stavení a zaregistrovala nejen nezvyklé ticho, ale i to, že nějaká tvrdá ruka odsud vyrvala něco podstatného, vojenské hlídky, vozy i koně, ta prázdnota ji uvedla do stavu, který nedokázala pojmenovat.

V krámu se dozvěděla od Margot, že britská letadla potopila jižně odsud německý vojenský transport, několik set lidí, možná i tisíc, přišlo o život.

Ingrid řekla:

„Jo?“

Margot to věděla od syna, který dodával zboží do Pevnosti na severu ostrova.

„Byli tam vojáci?“ zeptala se Ingrid.

„Prej jo.“

„Němci?“

Margot řekla ano a změnil se jí výraz ve tváři, teď byl pátravý, Ingrid na to nebyla připravená a dost silná, zeptala se, jestli opustili kasárny za školou. Margot odpověděla, že většina se přemístila do Pevnosti, kde je vysílačka, zajatecký tábor a dělová stanoviště, ale velitel je dnes tady v obci.

Ingrid se zeptala, jestli Jenny a Hanna ještě mají kočky.

Margot na to, že ty dvě ženy ani nic jiného nemají, matka a dcera, s níž Ingrid solila sledě a která žila v šedivém domku severně od konzervárny.

Vyšla ven, kráčela cestou kolem kasáren za školou, kde ji zastavil voják v uniformě. Řekla mu, že chce mluvit s velitelem. Zavrtěl odmítavě hlavou a lámaně norský řekl, že to není možné.

Ingrid řekla *Tote Tote* a na prstech ukázala kolik.

Zapálil si cigaretu a přistoupil až k ní, udělal několik výhružných gest a spustil tirádu vtíravých otázek, z nichž nerozuměla ani slovu.

Opakovala *Tote Tote* a znovu ukazovala na prstech.

Odvrátil oči, povzdychl si a pohlédl k baráku na druhé straně prostranství, řekl pojď a zahnal ji do kanceláře tak přetopené, že jí to málem vyrazilo dech. Opevněný za obrovitým psacím stolem seděl důstojník středního věku, se světlým knírkem a růžovou jizvou na tváři a s velkýma důvěřivýma očima, muž, který se snažil vecpat do vařeného slepičího vejce příliš velkou lžící a zároveň mluvit do telefonu.

Podíval se na ni a podrážděně pokývl k židli.

Ingrid se posadila a fascinovaně zírala na lžici, jak trčí z chlupaté ruky jako vlaječka na stožáru, důstojník se nenechal vyrušit, dál mluvil do sluchátka a voják využil příležitosti a zmizel.

Důstojník konečně položil sluchátko a přendal si lžici do druhé ruky. Ingrid opakovala své *Tote Tote*, ukazovala i prsty, řekla mu, kde bydlí a že potřebuje pomoc, dával najevo, že chápe, o čem mluví, pohodil hlavou, nejspíš aby setřásl nechuť, a řekl – *ja wohl*, stala se katastrofa, strašlivá katastrofa. Všude na ostrovech jsou mrtvoly.

Ingrid se znovu zmocnil pocit, že hledá něco, co neexistuje, po zádech jí přeběhl mráz a zeptala se, jestli smí odejít. Zamrkal:

„Samozřejmě, vždyť jsem vás sem nezval.“

Vyšla ven do zimy a zamířila k přístavišti, ale když míjela konzervárnu, zahrula k severu a vešla do teplé šedé kuchyně Hanny a Jenny, pozdravila je a řekla, že slyšela, že mají kořata.

Hanna přikývla a pozvala ji, ať se posadí – a uklidni se, Ingrid, nevypadáš dobře.

Ingrid se zeptala, jak vypadá, a pochopila, že ani tady nemůže říct všechno, jako by se na ně nemohla spolehnout, na lidi, jež zná celý život, jako by byli z jiného ostrova. Hanna se jí zeptala, jestli není na Barrøy moc osamělá.

Ingrid řekla, že ano, proto by ráda měla kočku.

Nechce radši nějakou dobu bydlet u nich, než se Barbro vrátí?

Znovu se na ni zpříma podívala.

Ingrid řekla, že není jisté, jestli se Barbro vrátí.

Hanna si ji podezíravě změřila a zavolala do vedlejšího pokoje.

Uslyšely Jenny a rozletěly se dveře. Byl to uklizený a čistý domov, hučení v kamnech, prskání kapek pod konvicí na

plotně. Hanna řekla, že tohle kotě si nechaly, protože má na zádech vzor šachovnice. Nemá Ingrid hlad?

Ingrid odpověděla, že nechce lidem ujídat.

Jenny přišla s kotětem v košíku, přes který položila kus sítě na sledě, aby mohlo prostrčit oky packu, Ingrid ho pohladila a zeptala se, jak se jmenuje.

„Jak budeš chtít,“ řekla Jenny a i ona se na Ingrid podívala pátravě a zeptala se, jestli by u nich nechtěla pár dní zůstat.

Ingrid se usmála, s díky odmítla a vrátila se rychlými kroky do krámu, jako by přece jen byla nějaká naděje, něco lidského. Potřebuje přece nakoupit a napadlo ji, že by vyplatila ze zástavy hodiny, a nevezala by od ní Margot procentokrát potravinové lístky místo peněz?

Margot se jí zeptala, co by si asi se všemi těmi lístky počala.

„Ale hodiny si vem, jsou rozbitý.“

Odešla do skladu a přinesla hodiny, zabalila je do pytlaviny, ručičky omotala utěrkou, položila je do bedny s potravinami a Ingrid odcházela s dvojnásobným ulehčením – skoro se jí udělalo nevolno –, sešla k přístavu a nastoupila do svého člunu. Košík s kočkou postavila jako trůn mezi dva zátěžové kameny na přední lavici, aby na něj cestou viděla.

Vítr váł setrvale od jihozápadu, musela veslovat, první úsek napříč vlnami, pak váł proti ní, nikdy se jí oceán nezdál větší a den kratší; veslovala až moc rychle, byla vyčerpaná a zpocená, veslovala čím dál rychleji a vlny šplíchaly do člunu. V závětrí za Vydří skálou musela ze člunu vybrat vodu a proud ji odnesl k severu. Znovu se opřela do vesel, kočka pod mořskou sprškou vřeštěla, a do přístaviště na Barrøy Ingrid vmanévrovala po vlnách, jež se, jak se blížila k ostrovu, stále zmenšovaly, a to už byla tma.

Vyběhla nahoru s košíkem a rozsvítila lampy v kuchyni a v pokoji, zatopila a vyšla nahoru, zadržela dech, otevřela dveře do kamrlíku a držela kočku před sebou jako štít.

Ve světle se úlekem sesypal jako pytel. Ingrid stála beze slova. Vzal kočku, řekl *kóška* a usmál se, nos jí třel o čumáček.

Ingrid se ho zeptala, jestli je Němec, *Deutsch...*?

Nerozuměl.

Křičela na něj, že zbombardovali německý transport, a při tom si všimla, že si z jedné ruky sundal obvaz, musel k tomu použít zuby, kůže se pomalu zacelovala, jako maličké růžové mušle se začaly ukazovat nehty.

Zavolala něco, čemu sama nerozuměla, a znovu vyšla ven a vytáhla člun, vynesla bednu s nákupem. V kuchyni si sedla, horečnými pohyby spletla lem sítě a pověsila ji z okénka ve stropě. Kočka lezla nahoru a zůstala viset za drápek, spadla o kus níž, uvízla, mňoukala a sekala packami, zatímco se jí Alexandr – jmenuje se opravdu Alexandr? – s úsměvem na něco ptal. Vyšla nahoru a spustila dolů řemen, kočka do něj zařala dráčky, Ingrid ho zvedla, aby se kotě rozhlédlo po Severním sále, snesla ho dolů do kuchyně, znovu vyšla nahoru a opakovala cvičení, a když konečně kočka pochopila, že má žebřík, Alexandr uznale, byť neslyšně zatleskal.

Ingrid řekla, že se bude jmenovat Koška.

Opravit jí výslovnost, dvakrát řekl *Kóška* a pak ano, ano, když se jí to povedlo správně.

Neusmála se.

Zeptala se ho, jestli je Němec nebo Rus.

Objal ji, vzpomněla si na to příliš malé vejce a velkou lžící, dala se do křiku a bušila do něj pěstmi. Povalil ji na lavici, sedl si na ni a mluvil jazykem, který vůbec nepřipomínal němčinu. Pak se dal do zpěvu, zpíval dětskou píseň, ani ta nezněla německy, lehl si vedle ní a dýchal jí do ucha, dokud se jejich dech nesrovnal, a oba mlčeli.

Ingrid zajela rukou do krátkých černých vlasů, přičichla si k prstům a necítila nic než mýdlo, políbila ho a řekla mu, že musí donést dříví, ona už nemůže, je úplně mrtvá, to snad chápe, co to znamená, že je mrtvá?

Usmál se, oblékl si halenu, vyšel ven a vrátil se s dřívím a s rašelinou, jako by tu bydlel, zatopil, jako by tu bydlel, ať už je kdokoli. Stál nad ní a prohlížel si ji, tak zářivě krásný monument mladého muže, že musela odvrátit zrak.

Řekl jí něco, co pochopila jako otázku, a přikývla.

Začal chystat jídlo, pozpěvoval si tu dětskou melodii, hnětl nějaké těsto a vytočil ho do kol velikosti talíře, namažal máslem a položil na ně kousky studené vařené ryby, sroloval je jako silnější palačinky, položil na plech a strčil do trouby.

Lehl si vedle ní a mohla si s ním dělat, co chtěla, zatímco kuchyní se začala šířit neznámá vůně. Jedli v tichosti, odešli do podkroví a spali spolu, pak do jižní stěny udeřil první nápor bouře.

Ingrid se slzami v očích řekla, že teď nemusejí vstávat, nikdo nepřijede.

Spali a v posteli zůstali celý další den a noc poté, poslouchali vítr, vstali, najedli se a hráli si s kotětem, bouře je přinutila, aby to, co by se mělo šeptat, křičeli nahlas.

Když se vichr utišil, zeptala se ho, zda by uměl opravit hodiny.

Řekl, že ano, a zeptal se jí, jestli má náradí.

Už mu ho ukazovala, nepamatuje si?

Díval se na ni nechápavě.

Opakovala slovo náradí a popsala, kde ho najde. Horlivě přikývl a smál se, zabalil se do peřiny, sešel dolů a nevrátil se.

Pak vstala i Ingrid a šla se podívat, co dělá. Stál nahý v kuchyni s peřinou spadlou u nohou a věšel hodiny na hřebík na západní stěnu, natahoval závaží a tiše čekal, až oba v ustávajícím větru uslyšeli tikot. Ručičky ukazovaly tři čtvrtě na devět, ale přitom byla noc. Obrátil se na ni a tvářil se, jako by se ptal, jak je má nařídit. Ingrid řekla, že je má nechat, jak jsou. Vrátili se nahoru a nikdo nepřijel.

10

Je mnoho způsobů, jak veslovat, on však neovládal žádný, točil zmateně vesly ve vidlicích, Ingrid seděla na ovčí kožešině na zádi a smála se. Vysvětlovala mu a ukazovala na skalnaté útesy a ostrovy, které se rýsovaly ve tmě. Snažil se, zlepšoval se a čekal na pochvalu jako dítě, a ona ho chválila, však si také o něm myslela, že je dítě a že je každým dnem krásnější, až to skoro není k vydržení.

Požádala ho, aby ji dovezl přes průliv k Husímu ostrovu a na jeho jižní konec, kam stále mocněji narážel příboj. Prsty měl moc krátké, nasadil vesla do vidlic a vzdal to. Vyměnili si místo a Ingrid je vezla kolem ostrova až do úzkého zálivu ve skále, který sloužil jako přirozený přístav, uvázala člun ke kůlu a řekla, že mu něco ukáže.

Brodili se vrzajícími, sněhem posypanými chaluhami a pak roklí až k planince, kde kdysi chystali louku a kde stál starý seník, kterému doma říkali chajda. Ingrid otevřela dveře a vyzvala ho, aby vstoupil dovnitř. Posadili se na staré prášící seno a poslouchali moře. Řekla mu, že počasí se uklidní a dřív nebo později přijede někdo z hlavního ostrova, a tak tohle bude jeho úkryt, tomu slovu rozuměl. Je to jiný ostrov, pokračovala, oni budou mít s sebou psy, tomu rozuměl také.

Poslouchali oceán.

Položil jí ruku na stehno a začal mluvit pozměněným hlasem, jako by se svěřoval nebo ji k něčemu nabádal. Rozhorlil se a šermoval rukama, objal ji a ilustroval obsah svých slov, a Ingrid byla ráda, že se ho neumí zeptat, kolik je mu let.

Vzala jeho zmrzačenou ruku, podržela si ji před očima a nechala ho mluvit, stále víc to připomínalo přemlouvání, takže i teď byla ráda, že nerozumí, přibývaly mu síly, a jako by znovu objevil, co už zapomněl, něco, o čem si myslel, že je to pryč, a ji zase přepadla ochablá malátnost, obestřelo ji tušení temnoty a věděla, že to nevydrží, nevydrží život bez něj.

Donutila ho, aby cestou zpátky vesloval on, a posadila se tak, aby mohla plakat a on ji neviděl. Všiml si toho ale, položil vesla a nejdřív seděl tiše, pak jí položil ruce na ramena a nechal je tak. Opřela si tvář o obvaz, ale neotočila se, a mlčela. Pak vesloval dál.

Další večer tam jeli znovu. Naučila ho chytat ryby na šňůru s háčky, rybu bodnout a vyvrhnout, přikázala mu brodit se mělčinou a poučila ho, že mokré vlněné rukavice uvnitř hřejí a že když se pramice kýve ve vlnách, uklidní ji naplocho položenými vesly. Řekla mu, že je v jeho silách zařídít se, aby mu nebyla zima a neměl omrzliny, jeho vlasy teď tvořily silný a jako havran černý koberec, do kterého mohla zanořit prsty, a té noci nemohla usnout, on ale spal klidně a pravidelně jako Nelly, a z toho dostala ještě větší strach.

Vstala a vyhlédla ven, všude, kam se podívala, se hladina oceánu olejově leskla. Pustila se do balení. Deky, koberečky a oblečení, naplnila bednu na jídlo, jako by vypravovala muže na rybolov na Lofoty, vzbudila ho a šeptem mu nařídila, ať se oblékne.

Podíval se na ni, v očích otázku.

Sedla si k veslům, projeli průlivem do rokle na Husím ostrově. Vyšli nahoru a milovali se v seně až do rána a slíbila mu, že přijede každý večer, přiveze mu jídlo, vodu a sama sebe, a rozloučila se. Zdržoval ji, znovu se milovali a loučili, a když konečně veslovala zpátky, ještě nikdy si na moři nepřipadala tak ztracená.

Doma se hned pustila do uklízení a zahlazování stop po nich dvou. Podívala se do zrcadla, pomazala si tvář sazemi, chodila od jednoho okna k druhému, upírala zraky na sever a na východ, ale nikdo se neblížil.

Připadala si hloupě a obličej si zase umyla, uklidila a hrála si s kočkou jménem Kóška a nebyla schopna spát v Severním sále. Z chaty na hrázi si přinesla dalekohled a lehla si do postele rodičů v Jižním sále, nespustila oči z Husího ostrova, ale neviděla nic a oči zavřela, až když ji oslepila noc.

Když i druhý den ostrovy připomínaly flíčky rzi na lesklém zrcadle, připadala si ještě hloupěji, veslovala na Husí ostrov a vzala ho na moře, aby dostal v příboji mořskou nemoc a měli se čemu zasmát. Vysadila ho zpátky na břeh, počkali, až získá ztracenou rovnováhu, a vyjeli na vodu znovu. Chytali ryby a pak je čistili, vysadila ho na ostrově a veslovala domů, otočila se a jela zpátky, uvázala člun u kůlu z naplaveného dřeva a milovali se v seníku, dokud nepadla tma, a přestože zvedající se vítr byl jen slabý vánek, usoudila, že moře je moc divoké, a zůstala, než se rozednělo, veslovala domů v plískanici a vrátila se do vychladlého domu, kde musela strávit zbytek dne.

Natáhla hodiny a posunula ručičky, pohrála si s kotětem, uvařila a chtěla česat vlnu a příst, ale nešlo jí to.

S dalekohledem v ruce si lehla do Jižního sálu a dívala se, jak nad Husím ostrovem mizí den, všude jen šedivé moře, občas přeletěl pták, ale i ti nakonec zmizeli.

Opět vstala, oblékla se a obešla v chumelenici ostrov, nic nenašla, vrátila se domů a dostala chuť na kávu. Na rovné podlaze zakopla, vstala a skočila do houpacího křesla, kde usnula, a zdálo se jí o borové šišce, kterou jako dítě nakreslila ve škole. Probudila se odpočínutá, ale chvěla se chladem, vyšla do podkroví a našla starý blok a tužky a vzpomněla si na učitele, který s triumfálním výrazem postavil na katedru velikou borovou šišku a nařídil dětem, aby ji nakreslily, je to takový dům na semena, řekl jim, a nikdo z nich nikdy nic takového neviděl. Ingridina šiška dopadla jako hlemýždí ulita, učitel se smál. Ale pak se i šišky ostatních dětí podobaly hlemýždí ulitě, nebo mušlím či škeblím, a Ingrid vstala s pevným rozhodnutím, že Alexandra přinutí, aby jí něco napsal, než jí zmizí ze života, protože zmizí určitě, bude muset, to bylo účelem toho všeho, a není důležité, jestli to bude schopna přečíst nebo ne, však tomu jednoho dne porozumí.